

STANDPUNT

Online onderwijsevaluatie

Algemene Vergadering 4 december 2009

1 Situering

Tweejaarlijks vindt er aan de K.U.Leuven een evaluatie van opleidingsonderdelen plaats, met het oog op kwaliteitsverbetering. De laatste evaluatie vond plaats van 26 juni tot en met 11 oktober 2009. Gedurende deze evaluatie worden alle studenten aan de K.U.Leuven online bevraagd over de opleidingsonderdelen die zij opgenomen hebben gedurende het academiejaar 2008-2009. De bevraging behelsde enerzijds een enquête en anderzijds - aan sommige faculteiten - een open commentaarvenster.

Na afloop van deze online onderwijsevaluatie worden de resultaten teruggekoppeld naar de titularissen van het opleidingsonderdeel, die op de resultaten en commentaren een feedback konden leveren via de KULoket-module. Het geheel van resultaten en feedback wordt meegenomen naar de POC subcommissies die de resultaten bespreken en een feedback leveren aan de titularissen.

2 Probleemstelling

We zijn tot de vaststelling gekomen dat de responsgraden globaal gezien erg laag liggen, met een gemiddelde over de hele universiteit van 38 procent. Slechts twee faculteiten zijn erin geslaagd om een responsgraad van hoger dan 50 procent te halen. Deze tegenvallende resultaten nopen tot een reflectie over waar het mis liep.

- Eerst en vooral is er de **promotie**. We kunnen ons afvragen of de promotiecampagne via posters wel interessant was. Motiveert een campagne met foldertjes en posters studenten wel voldoende om effectief de online onderwijsevaluatie in te vullen.
- Een tweede veelgehoorde grief is de **lengte van de vragenlijsten**. De vragenlijsten bestaan voor elk opleidingsonderdeel uit een tien- twaalftal vragen. Bovendien verergert dit probleem in geval van meerdere titularissen per OPO. In dat geval moet elke titularis van een OPO afzonderlijk geëvalueerd worden, wat vrij omslachtig is. Vele studenten halen de lengte van de vragenlijsten dan ook aan als reden waarom zij de onderwijsevaluatie niet of slechts gedeeltelijk invullen.
- Een derde en misschien wel de belangrijkste reden is dat de modale student zich nauwelijks bewust is van **wat er nu eigenlijk met die resultaten van zo'n onderwijsevaluatie gebeurt**. Zij hebben twee jaar geleden reeds zo'n evaluatie ingevuld en er vervolgens nooit meer iets van gehoord. Dat leidt ertoe dat veel studenten zich afvragen wat het nut van zo'n evaluatie dan is. Hoewel we ons ervan bewust zijn dat er vertrouwelijk omgesprongen dient

te worden met persoonlijke gegevens van titularissen, zouden we toch de mogelijkheden tot terugkoppeling naar studenten moeten aftasten.

- Er is veel verschil tussen opleidingen wat betreft de vragen en de mogelijkheden van evalueren. Zo wordt er bij sommige opleidingen een **open commentaarvak** toegevoegd aan de evaluatie, terwijl dat bij andere faculteiten niet het geval is. Zo'n open commentaarvak heeft als voordeel dat er specifieke opmerkingen gegeven kunnen worden, maar als nadeel ook dat er een mogelijkheid tot afbrekende, harde commentaren gegeven wordt. Toch zouden we moeten bekijken of het wenselijk is om een dergelijk open commentaarvak bij alle opleidingen toe te voegen aan de evaluatie.

3 Voorstel tot oplossing

3.1 Promotie

Met betrekking tot de promotie zouden we ons kunnen afvragen of we ter vervanging van of aansluitend bij de postercampagne een campagne op Toledo zou kunnen opgezet worden. Concreet zou dat dan vorm kunnen krijgen door bijvoorbeeld pop-ups die de student aanmoedigen zijn onderwijsevaluatie in te vullen en die blijven verschijnen zolang de evaluatie nog niet voltooid is. Een andere optie is het rondgaan in lessen om actief reclame te maken voor de onderwijsevaluatie. We vragen ons ook af in hoeverre een verplichting of een koppeling aan de herinschrijving mogelijk en/of wenselijk is. Het kan interessant zijn om de mogelijkheid om de evaluatie aan de herinschrijving te koppelen, te bekijken. Concreet zou dat betekenen dat een student zijn evaluatie moet ingevuld hebben, alvorens hij zijn herinschrijving kan voltooien.

3.2 Transparantie naar studenten

Er moet in elk geval meer transparantie naar studenten komen, zodat ze weten waarom ze een evaluatie invullen. Hier zijn verschillende opties mogelijk.

3.2.1 Terugkoppeling van de procedure

Een eerste mogelijkheid is een terugkoppeling van de procedure, opdat studenten duidelijk wordt dat er wel degelijk iets gedaan wordt met de resultaten van de onderwijsevaluatie. Deze vorm van transparantie kan op zichzelf staan of gecombineerd worden met andere vormen van terugkoppeling die hieronder beschreven staan.

- PRO: Meer transparantie
- CONTRA: Is dit op zich wel voldoende?

3.2.2 Terugkoppeling van een besluit per docent

Een tweede optie is dat de algemene besluiten die per docent geformuleerd worden toegankelijk gemaakt worden voor studenten.

- PRO: Meer transparantie - Mogelijkheid tot genuanceerd beeld
- CONTRA: Meestal zwak geformuleerd - Weinigzeggend.

3.2.3 Concrete werkpunten per docent

Bij deze vorm van terugkoppeling worde de concrete actiepunten waar docenten aan moeten werken, openbaar gemaakt.

- PRO: Meer transparantie - Duidelijk beeld op kwaliteit onderwijs - Duidelijk beeld op evolutie
- CONTRA: Risico van een 'self-fulfilling prophecy' - Slechte relatie docent-student - Juridische implicaties

3.2.4 volledige transparantie

De concrete cijfers worden publiek gemaakt aan de leden van de academische gemeenschap.

- PRO: Maximale accountability - Dwingen tot verbetering
- CONTRA: Mogelijks "schandpaal-mechanisme" - Wat met evaluaties die een responsgraad lager dan 50% hebben - Demotiverend effect op docenten - Mogelijks slecht imago K.U.Leuven (media)

3.2.5 Een afzonderlijke onderwijsevaluatie

Een mogelijkheid zou zijn om een onderwijsevaluatie afzonderlijk te organiseren naast een docentenevaluatie. De onderwijsevaluatie zou dan plaats vinden voor heel de opleiding. Op die manier kunnen we dan een beeld krijgen over perceptie van moeilijkheidsgraad, kwaliteit van begeleiding, monitoraat, lesvormen, examenvormen, etc. Hierover kunnen we dan maximaal transparant zijn, zonder docenten door het slijk te halen. Tegelijk moet er wel communicatie zijn over de procedure van de docentenevaluatie.

3.3 Opvolging van de resultaten

Een vergelijking van de score van een docent met die van vorige jaren kan zeer nuttig zijn. Een docent die gemiddeld bijvoorbeeld een 3 (op 6) haalt in een bepaald domein, maar twee jaar geleden nog pakweg 1.54 scoorde voor ditzelfde domein, scoort nog steeds aan de lage kant, maar procesgericht is er wel een duidelijke vooruitgang in dit domein zichtbaar. Ook omgekeerd

geldt deze redenering. Een vergelijking met eerdere scores kan aldus een meer genuanceerd beeld schetsen van de evolutie van een docent in een bepaald domein.

3.4 Open commentaarvakken

Er wordt voor gepleit om het commentaarvak voor de ganse universiteit te implementeren.

De online onderwijsevaluatie in zijn huidige context is aan een grondige evaluatie toe. Zaken als de promotie, lengte en inhoud van de vragenlijsten en vooral de modaliteiten van terugkoppeling aan studenten, moeten worden herbekeken.

Auteur: Bruno Spriet en Maarten Rabijns

Status: Publiek

's Meiersstraat 5 - 3000 Leuven

tel.: 016/22 31 09

fax: 016/22 01 03

loko@loko.be

<http://www.loko.be>